

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Ἐκ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων σταχυολογούμεν τὰ κάτωθι χαρακτηριστικώτατα ἐπεισόδια τοῦ βίου τῆς πολυβληγῆτος Ἑλληνίδος Βασιλοπούλας :

Καθήμενος ἐν τῷ γραφείῳ του ὁ Βασιλεὺς ἀνεγίνωσκε κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν τὸν ὠραῖον μῦθον τῆς Σκανδιναυικῆς μυθολογίας περὶ τῆς ἐντὸς ὕγρας σφίρας δρόσου, ἐπικαθημένης ἐπὶ τῆς κάλυκος ἀγρίου ρόδου γεννήσεως τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὀδίνου, ὅποταν τῷ ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ Βασιλίσα ἔτεκε θυγάτριον. Ὁ Βασιλεὺς συγκινημένος μέρῳ δακρύων ἔδραμε πρὸς τὸν κοιτῶνα τῆς συζύγου καὶ ἀσπασθεὶς αὐτὴν εἶπε τοὺς ὑπερρφάνους ἐκείνους καὶ μεσοὺς ἀληθείας λόγους :

— Ἀντὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου, τὸν ὁποῖον ἔβαλα εἰς τὴν κούνια τοῦ Ντίνου (οὕτως ἐκάλεε μέρῳ πρὸ τίνος τὸν Διαδοχόν) καὶ τοῦ Γεώργου, καταθέτω εἰς τὸ γλυκὸ αὐτὸ κεφαλάκι τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν Ἑλλήνων. *Ὁλοι οἱ Ἑλληνας θὰ γείνουν κουμπάροι μου τώρα.*

*

Ἡ ἐπιμέλεια εἰς τὰ μαθήματά της ὑπῆρξε καταπληκτικὴ καὶ ἡ ἀντίληψίς της σπανία. Ὁ Βασιλεὺς θέλων, ὡς οἶόν τε ἡγεμονικὴν ἀνατροφὴν νὰ τῆς δώσῃ, τὴν εἶχε παραφροσῆ με μαθήματα, ἡ δὲ Βασιλοπούλα ἀδυνατοῦσα νὰ προφθάσῃ εἰς ὅλα εἶπεν ἐσπέρων τινὰ ἐὼπιον πολλῶν αὐλικῶν :

— Νὰ σοῦ πῶ, πατέρα, ὄχι ὅτι δὲν θέλω νὰ μάθω, μὰ εἶνε τόσα τὰ μαθήματά μου, ὥστε, ὡς ποῦ νὰ μάθω τὸ ἓνα, ξεχνῶ τὸ ἄλλο!

*

Πρὸς τὸν μικρὸν της ἀδελφὸν τὸν τόσον ζωηρὸν καὶ φιλοπαίξιμον Ἀνδρέαν ἔτρεφεν ἰδιαίτεραν συμπάθειαν καὶ στοργήν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Βασιλόπαις ἤθελε καὶ καλὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν βασιλικὸν κήπον. Ἡ Βασιλίσα δὲν τὸν ἄφινεν αὐτὸς ἐπέμενε.

— *Μασκαρά!* τοῦ λέγει ἡ Βασιλίσα ἀνυπομονήσασα, δὲν θὰ πᾶς!

— Καλὰ, μαμὰ, γιὰ τὰ κακὰ λόγια ποῦ μοῦ λὲς θὰ λογαριασθῶμε με τὸν μπαμπά. Μὰ ἐγὼ θὰ πάω, θὰ πάω σοῦ λέγω. Κάτω εἶνε ἡ μικρὰ Βαλτατζή καὶ ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ!

Τότε παρεμβάσα ἡ Βασιλοπούλα καὶ ὑπὸ γλυκείας ἀναμνήσεως συγκινηθεῖσα εἶπε πρὸς τὴν Βασιλίσαν :

— Μὰ ἀφοῦ τὴν ἀγαπᾷ, ἄφησέ τον.

*

Ὁ Βασιλεὺς συνεβίβζε νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς του ἀνὰ ἑκατὸν δραχμὰς κατὰ μῆνα, διὰ τὰ

μικρὰ των ἐξοδα. Τὸ αὐτὸ ἔπραττε καὶ ἡ Βασιλίσα πρὸς τὴν Ἀλεξάνδραν. Εἰς τὰ μέσθ ὅμως ἐκάστου μηνὸς ἡ Ἀλεξάνδρα εὕρισκετο χωρὶς πεντάραν. Τί ἐγίνοντο τὰ χρήματα, μυστήριον! Ἡ Βασιλίσα ἔκαμεν ἀνακρίσεις, ἀλλ' ἡ Βασιλοπούλα εὕρισκε πάντοτε προσάσεις. Τέλος τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη Αἰ ἑκατὸν δραχμαὶ ἐπήγαιναν εἰς ἐλεημοσύνας, τὰς ὁποίας κρυφίως, μυστικώτατα ἐμοίραζεν ἡ Ἀλεξάνδρα. Ἡ θεία δ' αὐτῆ ἀρετὴ ἦτο τοσοῦτον παρ' αὐτῆ ἀνεπτυγμένη, ὥστε ὅτε ἡμέραν τινὰ ἡ Μεγάλῃ Κυρία ἐν συνομιλίᾳ διηγήθη τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν, εἰς ἣν περιέπεσον ἀτυχῆς ὄρφανὴ κόρη, ἡ Ἀλεξάνδρα τοσοῦτον συνεκινήθη, ὥστε λαβοῦσα τὴν κυρίαν Θεοχάρη κατὰ μέρος τῆς ἔδωκε βαρυτιμότατον δακτύλιον, ὃν τῆς εἶχε χαρίσῃ ἡ θεία τῆς πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὸν πωλήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὰ χρήματα εἰς τὴν ὄρφανήν. Ἡ Μεγάλῃ Κυρία ἀντέτεινε, ἀλλ' ἡ Βασιλοπούλα ὑποκριθεῖσα τὴν θυμωμένην

— Σὰς προκακῶ, σὰς διατάττω νὰ τὴ πάρετε!

Ἡ κυρία Θεοχάρη ἐνέδωκεν, ἔλαθε τὸ κόσμημα καὶ παρουσιασθεῖσα εἰς τὸν Βασιλέα τοῦ εἶπε :

— Μεγαλειότατε, σὰς πωλῶ αὐτὸ τὸ δακτυλίδι· πόσα τὸ ἀγοράζετε :

Ὁ Βασιλεὺς ἐννοήσας καὶ συγκινηθεὶς εἶπε :

— 500 δραχμὰς.

Καὶ αἱ πεντακόσαι δραχμαὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν ὄρφανήν, ἐν ᾧ τὸ δακτυλίδιον ἔμεινε ἐνέχυρον, ὡς ἔλεγεν ὁ Βασιλεὺς, ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἰς χεῖράς του.

*

Πάντοτε ἡ ποιητικὴ τῶν Ἀθηνῶν κόρη ἠγάπα νὰ πλησιάσῃ τὸν λαόν, νὰ συνομιλῇ με τὰς κόρας καὶ νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς θλίψεις των καὶ εἰς τὰς χαράς των. Κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου τοῦ Ἀνδρούτσου με τὴν τεφρόχρουν ἐσθῆτά της καὶ μικρὰν ἑλληνικὴν σημαίαν ὡς καρφίδα εἰς τὸ περιλαίμιόν της κατῆλθε τῆς βασιλικῆς ἐξέδρας καὶ ἀνεμίχθη μετὰ τῶν χωρικῶν. Με τὴν γοητευτικὴν της ἀφέλειαν ἐδίδε νομίσματα εἰς τὰς κόρας, ἐλάμβανε τὰς χρυσοκεντήτους ποδιάς, τὰς ὁποίας τῆς ἐδώρουσαν αἱ χωρικαὶ, ἐφόρεσε μίαν ἀπὸ αὐτὰς, ἐπεριπάτει με τὰς χωριατοπούλας, ἐφιλεῖ τὰ τέκνα των, καὶ ἔκλαυσε καὶ αὐτὴ, ὅταν εἶδε τὰς βοσκοπούλας τῆς Διάκουρας νὰ κλαίουν ἀπὸ τὴν χαρὰν των.

Αἱ χωρικαὶ ἦσαν ἡ ἀδυναμία της. Εἰς τὴν Δεκέλειαν ὁσάκις ἔμενε μετέβαινε καθ' ἑκάστην εἰς τὰς καλύβας των, ἔπινε γαλα ἀπὸ τὰς ἀγελάδας των, ἤκουε παραμύθια καὶ τραγούδια, ἐθάπτιζε τὰ βρέφη των καὶ εἶχε συνάφην φιλίας, τὰς ὁποίας δὲν ἐλησμένοι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μακρὰν εἰς τὰς ἐπιστολάς της ἠρώτα αὐτὴν κἀνουν ὅ

κομπάραις τῆς καὶ ἂν ἀνατρέφουν χριστιανικῶς τοὺς ἀνεξεξιμιοὺς τῆς».

*

Ἡ κόρη τῆς θαλαμηπόλου τῆς, κρυφὰ ηγόραζεν ἀπὸ τοῦ πλανοδίου στραγαλάδας μελοπικτα παστέλια διὰ νὰ προσφέρῃ εἰς τὴ μικρὰν Ἀλεξάνδραν, ἥτις στρελλάνετο δι' αὐτά, πολλὰκις δ' ἔνεκε τῆς ἀδυναμίας ταύτης ἐπροκάλεσε τὰς ἐπιπλήξεις τῆς παιδαγωγοῦ τῆς κυρίας Ἰνάλ. Ὅτε μετὰ τινα ἔτη ἀνεχώρει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε με παράπονον μελαγχολικώτατον εἰς τὴν ἰδίαν ἐκείνην κόρην, ἥτις τὴν ἠκολούθει εἰς τὴν Ῥωσσίαν :

— Καυμένη Μαρία, ἐκεῖ ποῦ θὰ πᾶμε, οὔτε παστέλια θὰ ἔχωμεν, οὔτε τὴν κυρίαν Ἰνάλ νὰ μᾶς μαλόνη.

*

Ὅ,τι εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅλα τὰ ἡγάπα καὶ τὰ ἐλάτρευεν. Εἰς τὴν Γραβιάν, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἔφρουγον ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Χαβίου, ἡ Ἀλεξάνδρα ἐγονάτισεν, ἔλαβε δύο λιθάκια ἀπὸ τὴν ἔνδοξον μάνδραν, εἰς δὲ τὴν ἀδιάκριτον ἐρώτησίν τινος :

— Γί τὰ ἤθελεν ἡ Ὑψηλότης τῆς αὐτὰ τὰ λιθάκια :

— Νὰ τὰ φυλάξω γιὰ ἐνθύμησι, ἀπεκρίθη ἐκείνη ὁ δὲ ἐρωτήσας ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς του μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ ὁποῖαν σημασίαν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ἐν ταῖς ἀναμνήσεσι τῆς ὠραίας κόρης αὐτὰ τὰ λιθάκια. Ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀναμνήσεις κοσμοῦνται τὰ παρὰ τὸν Νέβαν ἀνάκτορά τῆς. Ἐκεῖ θὰ εὑρετε μάρμαρα ἀπὸ τὸν τάφον τοῦ Καρχησκάκη, ἀπεξηραμένα ἄνηθ ἀπὸ τὴν Δεκλείαν, κανὲν τεμάχιον ἀπὸ τὰ ἐρεπίια τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ τόσα ἄλλα, ἕκαστον τῶν ὁποίων τῆς ἐνθύμιζε κἄτι, τὸ ἐν τῷ Φάληρον, τὸ ἄλλο τὸ Τατόϊ, τὸ τρίτον τὴν Κέρκυραν.

*

Ἀπερχομένη ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πετρούπολιν ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς ἀμιμήτου χάριτος ἐπιστολὴν πρὸς τὴν δεσποινίδα Χατζηπέτρου :

Ἐπὶ τῆς Ἀμφιτέρας 23 Μαΐου 1889.

Ἀγαπητὴ μου Εἰρηνουῖλα.

Πρέπει νὰ σοῦ γράψω δύο λέξεις πρὶν ἐγκαταλείψω ἐντελῶς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ νὰ σοῦ εἶπω, ὅτι ὅλα μου αἱ σκέψεις εἶνε εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνώσω ζῶ, ποτέ, ποτέ δὲν θὰ λησμονήσω αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς 20 Μαΐου. Ποτέ μου δὲν ὑπέφερα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, καὶ σὲ βεβαίω ὅτι ἀκόμη σήμερον αἰσθάνομαι τὰς συνε-

πείας τῶν φοβερῶν συγκινήσεων τῆς τελευταίας ἐβδομάδος. Με γνωρίζεις ἀκοιτὰ σύ, δια νὰ νομίσης ποτὲ ὅτι θὰ λησμονήσω τὴν ὑπεραγαπημένην μου Ἑλλάδα. Ὁ ἐγκάρδιος αὐτὸς ἀποχαριστισμὸς ὅλων τόνον μὲ συνεκίνησεν, ὥστε ἔπειτα εἰς τὸν σιδηρόδρομον ἤμην ἐντελῶς ἀποκαμωμένη καὶ ἀσθενής. Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς ἀπὸ ποίας στιγμᾶς διήλθον! Ἦτο σὺν νὰ μοῦ ἔσχιζαν μέρος τῆς καρδίας μου. Ὅταν ἐφεύγχμεν πλέον καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ἐχαιοῦτων ὅλους ἀπὸ τὸ βαγόνι, μὲ ἔπιασαν τοιαῦτα κλάμματα, ὥστε μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ κρατηθῶ. Τρεῖς ἡμέρας ἤμην τόσον ἀδύνατος, ὥστε δὲν ἠδύναμην νὰ φάγω, νὰ κοιμηθῶ καὶ νὰ περιπατήσω. Ἡ πρώτη μου σκέψις, ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὰς Πάτρας, ἦτο νὰ τηλεγραφῆσω τοῦ Κυρίου Πρωθυπουργοῦ, ὅπως ἐκφράσω τοῦλάχιστον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰς εὐχαριστίας μου. Νὰ σοῦ εἶπω μίαν ἀλήθειαν, ποτὲ δὲν ἐπίστευον ὅτι μὲ ἡγάπων τόσον, καὶ ὅταν εἶδα δάκρυα σχεδὸν εἰς κάθε μάτι, μοῦ ἤρχετο νὰ τσελλαθῶ ἀπὸ τὴν λύπην καὶ ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν διότι τὰ εἶδα. Δὲν δύναμαι νὰ σοῦ περιγράψω τὰ αἰσθήματά μου, ἀλλὰ πρέπει ἐπάνω κάτω νὰ μὲ ἐννοήσης. Ὅλη ἡ ἀγάπη μου θὰ μείνη αἰωνίως εἰς τὴν ἀγαπημένην μου πατρίδα, καὶ ἐν ποτε μία ἄλλη λάβη τὴν θέτιν μου εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀγαπητῶν μου, αὐτὴ πρώτη θὰ εἶνε εἰς τὴν ἰδικήν μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

*

Καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ διαμένουσα δὲν ἐλησμόνει τὰς Ἀθήνας τῆς. Τὰ ἐλάχιστα καθημερινὰ γεγονότα τοῦ ἀθηναϊκοῦ βίου διὰ τὴν Ἀλεξάνδραν δὲν ἦσαν ἄγνωστα. «Ἐδιάβασα, ἔγραφε πρὸς φίλην τῆς Ἀθηναίαν, ὅτι ἐφύτευσαν νέα δένδρα εἰς τὸ Ζάππειον, εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευράν. Τί ὠραία ποῦ θὰ εἶνε τῶρα εἰς τὰς Ἀθήνας! Δὲν εἶδα ἀκόμη ὠραιότερον μέρος ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τῶν Στύλων εὐτυχισμέναις ὕσαις ζῆτε αὐτοῦ, ἐδῶ ἡμεῖς τρέμομεν Ἀποίλιον μῆνα». Τὸ ὄνειροπόλημά τῆς ἦτο «πότε νὰ κάμῃ ἓνα παλάτι εἰς τὸ Φάληρον, νὰ κατοικήσῃ πλησίον εἰς τὰς Ἀθήνας τῆς». Ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐπανεῖθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔγραφεν : «Ἀπεφασίσθη νὰ ἔλθωμεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Δὲν γνωρίζω ἂν μὲ ἐνθυμοῦνται ἢ μὲ ἐλησμόνησαν, ἂν μὲ ἀγαποῦν αὐτοῦ, ὅπως τοὺς ἀγαπῶ. Ὅπουσδήποτε μετ' ὀλίγον θὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ ἴδω τὴν Ἑλλάδα. Ζήτω ἡ Ἑλλάς μου».